

Gabriel Nowacki, Krzysztof Olejnik, Bartosz Zakrzewski

Wzrost liczby ataków terrorystycznych z wykorzystaniem samochodów

JEL: R41. DOI: 10.24136/atest.2018.325.

Data zgłoszenia: 09.06.2018. Data akceptacji: 01.08.2018.

W artykule omówione zostały zagrożenia terrorystyczne, w tym szczególnie ataki z wykorzystaniem samochodów. Dokonano analizy ataków terrorystycznych w zakresie strategii i taktyki terrorystów, uwzględniając dane statystyczne z 2016 r. Przedstawiono dane dotyczące liczby ataków terrorystycznych, ofiar i osób rannych na świecie oraz w Unii Europejskiej na przestrzeni ostatnich lat, przedstawiając ranking Instytutu Ekonomii i Pokoju. Ponadto omówiono ataki terrorystyczne z wykorzystaniem samochodów na świecie oraz państwach UE.

Słowa kluczowe: atak terrorystyczny, ataki terrorystyczne z wykorzystaniem samochodów.

Wstęp

Rozwój cywilizacyjny i postęp naukowo-techniczny oraz nowa sytuacja geopolityczna, powodują, że zmieniają się formy i środki zagrożeń wystąpienia zdarzeń niepożądanych na świecie. Najpoważniejsze niebezpieczeństwo, wśród nowych zagrożeń, stwarza terroryzm, aczkolwiek stopień zagrożenia nim dla poszczególnych państw jest różny.

Takim zagrożeniem jest powstanie tak zwanego „Państwa Islamskiego”, samowłańczego kalifatu, w dniu 29 czerwca 2014 r. Na terytorium państwowym Iraku oraz Syrii, oparte jest o zasady szariat. Szariat - prawo kierujące życiem wyznawców zarówno sunnickiej, jak i szyickiej odmiany islamu. Islam nie uznaje rozdziału życia świeckiego od religijnego. Prawo musi dostarczać wszystkiego, co potrzebne dla duchowego i fizycznego rozwoju jednostki. Wszystkie czyny muzułmanina są podzielone na 5 kategorii – konieczne, chwalebne, dozwolone, naganne oraz zakazane. Podstawą określenia czynów koniecznych jest 5 filarów islamu: wyznanie wiary, modlitwa, jałmużna, post, pielgrzymka.

Tak zwane „Państwo Islamskie” w liczbie przeprowadzonych zamachów, jak i w liczbie ofiar i rannych, dominuje ze wszystkich organizacji terrorystycznych na świecie.

W ostatnich latach terroryzm stał się szczególnego rodzaju zagrożeniem dla ludzkości naszego świata, ze względu na cały obszerny wachlarz środków oddziaływania. Do nich można zaliczyć: niezidentyfikowane ładunki wybuchowe, ataki samobójcze, środki chemiczne, broń biologiczna oraz samochody (np. ciężarówki, furgonetki) używane do ataków.

1. Strategia i taktyka terrorystów

Dynamika rozwoju terroryzmu, a szczególnie stosowanie nowych środków oraz sposobów przez terrorystów, świadczy o tym, że jest to zjawisko globalne. Praktycznie o nieograniczonych uwarunkowaniach a także bez przestrzegania zasad moralnych.

M. Piekarski [16], do głównych celów strategii terrorystów zalicza:

- ◆ przełamywanie norm zachowania i praw obowiązujących w danej społeczności, co jest wynikiem odrzucania zasad moralnych i braku hamulców w działaniu,

- ◆ rezygnację z przestrzegania prawa międzynarodowego konfliktów zbrojnych, poprzez nieużywanie mundurów lub oznak rozpoznawczych, co oznacza także rezygnację z ochrony prawnej przewidzianej przez prawo międzynarodowe,
- ◆ nieprzestrzeganie prawa międzynarodowego również w zakresie atakowanych celów (atrakcyjne dla terrorystów cele są często chronione przez prawo międzynarodowe),
- ◆ zadanie jak największych strat i uzyskanie rozgłosu, przy jak najmniejszych stratach własnych i wykluczeniu możliwości likwidowania organizacji,
- ◆ oddziaływanie psychologiczne, co przeważnie jest dramatycznie manifestowane, zazwyczaj nieprzewidywalne zarówno co do wpływu na psychikę ofiar, jak i na otoczenie,
- ◆ wybór często nieuzbrojonych i niewinnych ofiar – ściśle określonych i wyselekcjonowanych lub anonimowych,
- ◆ dobór stosowanych środków, aby demonstrowały bezwzględność członków grup terrorystycznych,
- ◆ prowadzenie działań na obszarach zurbanizowanych, z powodu łatwości ukrywania się na tych terenach i obecności tam wielu atrakcyjnych dla terrorystów celów (ważne osoby, instytucje, duże zgromadzenia ludności),
- ◆ tworzenie sieci konspiracyjnych, nierzadko bardzo rozległych, mających na celu wszechstronne wsparcie prowadzonych działań („bezpieczne lokale”, ukryte magazyny broni, kanały pozyskiwania broni, pieniędzy i informacji),
- ◆ używanie siły w sposób możliwie spektakularny, mający zwrócić uwagę opinii publicznej i wywołać pożądany przez terrorystów efekt.

Bruce Hoffman [5] przedstawił pięć etapów strategii działania terrorystów, która sprowadza się do:

- ◆ zwrócenia uwagi na siebie i swoją sprawę,
- ◆ uznania istnienia sprawy w imię, której walczą terroryści,
- ◆ uznania praw terrorystów do reprezentowania danej sprawy,
- ◆ pełnomocnictw (terroryści szukają pełnomocnictw, które pozwolą im na zmiany w rządzie/społeczeństwie, należą one do programu ich walki),
- ◆ sprawowania rządów.

Tego typu działania mają na celu obniżenie poparcia społeczeństwa dla władz, zwiększenie dla terrorystów. Założenie terrorystów opiera się na trójfazowym procesie: akcja – represja – reakcja. Akcja w tym procesie to atak terrorystyczny. Represja to działania władz. W założeniu terrorystów, represyjne działania władz uderzą nie tylko w samych terrorystów, ale w grupy z nimi identyfikowane (określona grupa etniczną, klasową, lub też całe społeczeństwo). Finałem tego ma być obalenie rządu przez niezadowolone masy, kierowane przez terrorystów.

Dlatego też działalność terrorystów opiera się o stosowanie przemocy. Innym celem jej stosowania, jest przetrwanie samej grupy terrorystycznej oraz jej zdolność do działania. W związku z tym, grupy terrorystyczne muszą stosować przemoc w takich sytuacjach jak:

- ◆ likwidowanie przeciwników, odstępców (zwłaszcza informatörów policyjnych),

- ♦ pozyskiwanie środków do działania (napady na banki, porwania dla okupu).

W taktyce terrorystów można wskazać pewne wspólne elementy, do których należy zaliczyć:

- ♦ niekonwencjonalność działań,
- ♦ zaskoczenie,
- ♦ uzależnienie od danych rozpoznawczych,
- ♦ dominująca rola czynnika ludzkiego.

Zdaniem M. Piekarskiego [16], taktyka działania terrorystów wyróżnia się tym, że ofiarami są osoby, których atakowanie jest - według prawa międzynarodowego - nielegalne. Oznacza to takie sytuacje jak:

- ♦ rozmyślne atakowanie osób cywilnych (niezaangażowanych),
- ♦ branie zakładników, pozbawianie ich życia lub grożenie im,
- ♦ atakowanie osób chronionych przez prawo międzynarodowe (np. dyplomaci),
- ♦ atakowanie celów neutralnych/na terytorium neutralnym.

Ponadto wykorzystuje się ludzi do przeprowadzania samobójczych ataków terrorystycznych, jako elementu psychologicznego

oddziaływania w prowadzonej walce, podsycańca i podtrzymywania nienawiści, podnoszenia rangi sprawie lub głoszonej idei oraz dla pozyskania nowych zwolenników i rekrutów dżihadystów gotowych oddać życie.

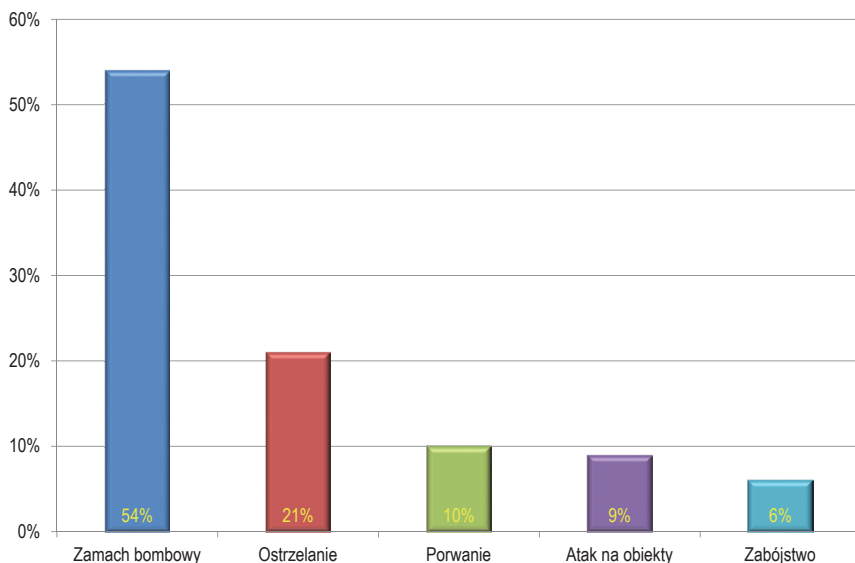
Z danych przedstawionych przez Narodowe Konsorcjum Studiów nad Terroryzmem Stanów Zjednoczonych [17] wynika, że najczęściej stosowana jest następująca taktyka terrorystów (rys. 1):

- ♦ zamach bombowy - 54%,
- ♦ ostrzelanie - 21%,
- ♦ porwanie - 10%,
- ♦ atak na obiekty infrastruktury - 9%,
- ♦ zabójstwo - 6%.

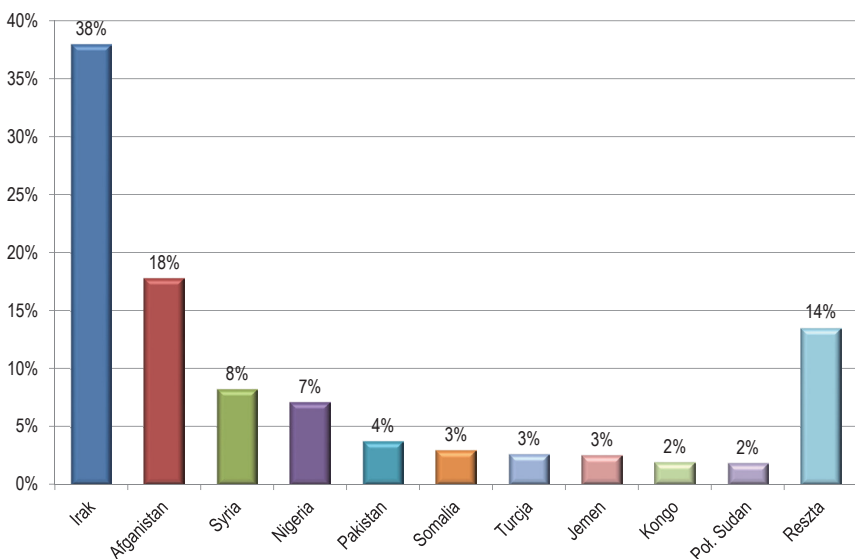
Dodatkowo przeprowadzone zostały 64 ataki bez użycia broni palnej, z użyciem broni białej oraz samochodów, których celem było spowodowanie śmierci oraz obrażeń osób.

W 2016 r. dokonano 40 uprowadzeń samochodów osobowych, ciężarowych i autobusów, a także statków do przewozu towarów.

Liczba ataków dokonywanych na ludzi (w celu pozbawienia ich życia) zmalała z 724 w roku 2015, do 692 w roku 2016, co stanowi spadek o 4%. W 2016 r. terroryści zamordowali 7310 osób. Ataki przeprowadzone zostały w 26 krajach na świecie, 40% wszystkich ataków miało miejsce w Iraku.

Rys. 1. Taktyka stosowana przez terrorystów w 2016 roku na świecie [3, 4]

Rys. 2. Kraje z największą liczbą ofiar ataków terrorystycznych w 2016 roku [3, 4]

2. Statystyki ataków terrorystycznych

2.1. Ataki terrorystyczne na świecie

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez GTD (Global Terrorism Database), w 2013 r. zostało przeprowadzonych 9 707 ataków terrorystycznych na świecie, w których zginęło około 18 066 osób [3, 4]. Jest to 44% wzrost liczby ataków oraz 61% wzrost liczby osób zabitych w porównaniu do roku 2012, w którym zginęło około 11 tys. osób.

W 2014 r. przeprowadzono 13 463 [3, 4] ataki terrorystyczne (wzrost o 39% w porównaniu do 2013 r.) w wyniku których zostało zabitych 32 727 osób (wzrost o 81% w porównaniu do 2013 r.).

W 2015 r. przeprowadzono 12 121 ataków terrorystycznych [3, 4] na świecie (spadek o 13% w porównaniu do roku 2014), w których 29 424 osoby zostały zabite (spadek o 14% w porównaniu do roku 2014).

W 2016 r. przeprowadzono 11 072 ataki terrorystyczne [3, 4] na świecie (spadek o 9% w porównaniu do roku 2015), w których zginęło 25 673 osoby (spadek o 13% w porównaniu do roku 2015).

Największa liczba ofiar, które zginęły w atakach terrorystycznych, miała miejsce w czterech krajach: Iraku, Afganistanie, Syrii, Nigerii, stanowiła 77,1% wszystkich ofiar na świecie.

Organizacja Państwo Islamskie (ISIL) w 2016 r., dokonała największej liczby krwawych zamachów, w których zginęło 9 132 osoby, jest to wzrost o 50% w porównaniu do roku 2015 (6 060 osób zabitych).

Tab. 1. Organizacje odpowiedzialne za przeprowadzenie największej liczby ataków terrorystycznych w 2016 roku [3, 4]

Nazwa	Ataki	Zabici	Ranni	Miejsce ataków
Państwo Islamskie	1 132	9 132	7 723	Arabia Saudyjska, Belgia, Filipiny, Grecja, Irak, Indonezja, Jemen, Jordania, Liban, Malezja, Niemcy, Rosja, Syria, Turcja, Tunezja
Talibowie	848	3 583	3 550	Afganistan, Pakistan
Al-Qaida	539	1 349	2 201	Algieria, Bangladesz, Burkina Faso, Jemen, Kenia, Mali, Niger, Pakistan, Rosja, Somalia, Syria, Uganda, Wybrzeże Kości Słoniowej
Boko Haram	192	1 079	1 119	Czad, Kamerun, Niger, Nigeria

Tab. 2. Obiekty ataków terrorystycznych w 2016 roku [3, 4]

Obiekt/typ	Liczba ataków
Obywatele (osoby prywatne)	4 734
Policja	1 760
Przedstawiciele władz	1 016
Handel	946
Wojskowi	558
Służba ochrony	366
Usługi	344
Instytucje religijne	292
Instytucje edukacyjne	232
Transport	228
Inne	142
Dziennikarze i media	125
Dyplomaci	92
Partie polityczne	74
Organizacje pozarządowe	52
Telekomunikacja	50
Transport morski, statki	33
Porty lotnicze i samoloty	32
Zaopatrzenie wodne i żywnościowe	12
Turyści	11

Z rąk Talibów w 2016 r. zginęło 3 583 osób, 21% mniej niż w roku 2015 (4 512 osób zabitych).

Boko Haram, która była najbardziej krwawą organizacją terrorystyczną, w 2014 r. (6 663 osób zabitych), stała się aktualnie czwartą organizacją na świecie w 2016 r. – 1 079 osób zabitych.

Obiekty ataków terrorystycznych nie ulegają zmianie, największej ofiar stanowili zwykli obywatele – 4 734 ataków, na drugim miejscu byli policjanci – 1 760 ataków, na trzecim przedstawiciele władz – 1 016 ataków.

Współczynnik dotyczący największej liczby ataków, ofiar i osób rannych, był najwyższy w Iraku, jego względna wartość wyniosła 10. W roku 2016, w 2 965 atakach terrorystycznych zginęło 9 765 osób, a 13 314 zostało rannych. W latach 2000–2016, łącznie zginęło 60 324 osoby.

Na drugim miejscu, ze współczynnikiem 9,441 znajduje się Afganistan. W 2016 r., w 1 342 atakach terrorystycznych zginęły 4 574 osoby, a 5 057 zostało rannych. W latach 2000–2016 zginęło 27 299 osób.

Na trzecim miejscu, ze współczynnikiem 9,009 znajduje się Nigeria. W 2016 r., w 466 atakach terrorystycznych, zginęło

Tab. 3. Państwa z najwyższym współczynnikiem ataków terrorystycznych oraz osób zabitych i rannych [3, 4]

Lp.	Państwo	Wynik	Lp.	Państwo	Wynik
1.	Irak	10	21.	Bangladesz	6,181
2.	Afganistan	9,441	22.	Kenia	6,169
3.	Nigeria	9,009	23.	Francja	5,964
4.	Syria	8,621	24.	Etiopia	5,939
5.	Pakistan	8,4	25.	Mali	5,88
6.	Jemen	7,877	26.	Arabia Saudyjska	5,808
7.	Somalia	7,654	27.	Liban	5,638
8.	Indie	7,534	28.	Burundi	5,637
9.	Turcja	7,519	29.	Kolumbia	5,595
10.	Libia	7,256	30.	Palestyna	5,551
11.	Egipt	7,17	31.	Chiny	5,543
12.	Filipiny	7,126	32.	USA	5,429
13.	Kongo	6,967	33.	Rosja	5,329
14.	Południowy Sudan	6,821	34.	Czad	5,269
15.	Kamerun	6,787	35.	W. Brytania	5,102
16.	Tajlandia	6,609	36.	Izrael	5,062
17.	Ukraina	6,557	37.	Mjanma	4,956
18.	Sudan	6,453	38.	Niemcy	4,917
19.	Republika Środkowoafrykańska	6,394	39.	Mozambik	4,882
20.	Niger	6,316	40.	Belgia	4,656

1 832 osób, a 919 zostało rannych. W latach 2000–2016 zginęło 18 914 osób.

Na czwartym miejscu, ze współczynnikiem 8,621 znajduje się Syria. W 2016 r., w 366 atakach terrorystycznych zginęło 2 102 osoby, a 2 660 zostało rannych. W latach 200–2016 zginęło 8 486 osób.

2.2. Ataki terrorystyczne w Unii Europejskiej

W 2014 r. w UE w zamachach terrorystycznych zginęły 4 osoby. Liczba ataków wzrosła do 226 w porównaniu z rokiem 2013 [3, 4].

W 2015 r. [3, 4], w 211 atakach terrorystycznych, w państwach Unii Europejskiej, zginęły 154 osoby:

- ♦ 12 osób zginęło 7 stycznia w Paryżu, w ataku na redakcję tygodnika Charlie Hebdo,
- ♦ 6 osób zginęło 9 stycznia w Paryżu, podczas wzięcia zakładników w hipermarkecie koszernym Hyper Cacher,
- ♦ 2 osoby zginęły 9 stycznia w drukarni Dammartin-en-Goele (Francja),
- ♦ 3 osoby zginęły w Kopenhadze w dniu 14 lutego,
- ♦ 1 osoba zginęła w zamachu w Saint-Quentin-Fallavier (Francja), 26 czerwca,
- ♦ 130 osób zginęło w sześciu zamachach, 13 listopada w Paryżu [19, 6].

W 2016 r., w państwach Unii Europejskiej [3, 4] terroryści przeprowadzili 142 ataki, w tym:

- ♦ 76 w Wielkiej Brytanii,
- ♦ 23 we Francji,
- ♦ 17 we Włoszech,
- ♦ 10 w Hiszpanii,
- ♦ 6 w Grecji,
- ♦ 5 w Niemczech,
- ♦ 4 w Belgii,
- ♦ 1 w Holandii.

Tab. 4. Państwa z najwyższym współczynnikiem ataków terrorystycznych oraz osób zabitych i rannych w UE [3, 4]

Lp.	Państwo	Wynik	Lp.	Państwo	Wynik
1.	Francja	5,964	12.	Czechy	1,889
2.	W. Brytania	5,102	13.	Hiszpania	1,701
3.	Niemcy	4,917	14.	Austria	1,522
4.	Belgia	4,656	15.	Dania	1,512
5.	Grecja	4,136	16.	Bułgaria	1,178
6.	Szwecja	3,756	17.	Węgry	0,835
7.	Irlandia	3,141	18.	Estonia	0,461
8.	Włochy	2,75	19.	Polska	0,384
9.	Holandia	2,412	20.	Słowacja	0,230
10.	Finlandia	3,341	21.	Chorwacja	0,029
11.	Cypr	1,894			

W atakach zginęło 142 osoby a 379 zostało rannych. Z przedstawionych statystyk wynika, że w niektórych państwach UE nastąpił wzrost liczby ataków terrorystycznych od roku 2015.

Współczynnik dotyczący największej liczby ataków, ofiar i osób rannych w państwach Unii Europejskiej, był najwyższy we Francji, jego względna wartość wyniosła 5,964. Na drugim miejscu znalazła się Wielka Brytania, ze współczynnikiem – 5,102, na trzecim Niemcy – 4,917, na czwartym Belgia – 4,656.

Należy zauważyć, że Polska znalazła się na 19 miejscu w Unii Europejskiej, ze współczynnikiem – 0,384. Przez długi okres czasu współczynnik ten w Polsce utrzymywał się na poziomie 0.

Do państw UE, w których współczynnik wyniósł 0, należą: Malta, Luksemburg, Litwa, Łotwa, Portugalia, Rumunia, Słowenia.

Głównymi przyczynami wzrostu ataków terrorystycznych w niektórych państwach UE są: niekontrolowany napływ uchodźców, udział państw UE w operacjach antyterrorystycznych, problemy ideologiczne i religijne oraz niedoskonałości wymiany informacji przez służby wywiadowcze i specjalne [2].

3. Ataki terrorystyczne z użyciem samochodu

Terrorystyci, oprócz zamachów bombowych, niezidentyfikowanych ładunków wybuchowych, ostrzeliwania z broni osób, porwań i zabójstw, sięgają coraz częściej, po nowe środki przeprowadzenia ataków terrorystycznego. Wykorzystują duże samochody do zabijania grup ludzi poprzez najechanie na nich.

Zdaniem P. Bergena [15], specjaliści do spraw bezpieczeństwa, reportera CNN, wydarzenia w Nicei, powodują, że terrorystyci coraz częściej sięgają po broń, jaką stają się samochody taranujące ludzi. Dotychczas tego typu taktyka terrorystów nie była tak szeroko stosowana, jednak pierwsze próby tego typu zamachów miały już miejsce w Północnej Karolinie w 2006 r. i w Glasgow w 2007 r.

Zamach przeprowadzony w Nicei miał bardzo tragiczne skutki, zginęło w nim 86 osób, a ponad 400 zostało rannych.

Według R. Staweckiego [18], całkowite wyeliminowanie zagrożeń związanych z samochodowymi atakami w stosunku do niezmotoryzowanych osób, nigdy nie będzie możliwe. W miejscach o szczególnie dużym natężeniu ruchu pieszego, można efektywnie minimalizować ryzyko zamachów, stosując elementy miejskiego otoczenia. Najbardziej oczywistą metodą ochrony stanowią fizyczne bariery uniemożliwiające pojazdowi wjazd do stref pieszych. Mogą występować w formie zarówno rzucającej się w oczy (jak solidne, betonowe bloki zbrojone metalem), lub subtelniejsze (np. donice z kwiatami lub rzeźby).

Należy pamiętać, że nie wszystkie strefy piesze da się wyeliminować z ruchu kołowego, np. strefy dotyczące pojazdów uprzywilejowanych (karetki pogotowia, pojazdy straży pożarnej). W tym przypadku należy ograniczyć prędkość przejazdu, przez zastosowanie krótkich odcinków przejazdu.

Odrębnym problemem będzie zabezpieczenie kolizyjnych przejść naziemnych dla pieszych przez jezdnię o dużym natężeniu przechodzących pieszych. Tutaj rozwiązaniem będzie budowa bezkolizyjnych (dla krzyżujących się ruchów) przejść: naziemnych lub podziemnych. Jednak takie rozwiązanie jest kosztowne. Kierunkiem jest oddzielenie ruchu kołowego od ruchu pieszego, co utrudni możliwość najechania na ludzi.

Tab. 5. Ataki terrorystyczne na świecie przy wykorzystaniu samochodu w latach 2016–2017 [1, 3, 4, 12, 19, 10, 11, 8, 9]

Data	Liczba zabitych	Liczba rannych	Lokalizacja	Szczegóły	Sprawca
14 lipca 2016 r.	86	434	Promenada Anglików, Nicea	W Święto Narodowe Francji, zwane także Dniem Bastylli, zamachowiec wjechał ciężarówką w tłum na Promenadzie Anglików w Nicei. Zamachowiec po przejechaniu około 1 800 m, został zastrzelony przez policję.	Mohamed Lahouaiej Bouhleh, Państwo Islamskie.
19 grudnia 2016 r.	12	49	Breitscheidplatz, Berlin	Zamachowiec ukradł ciężarówkę polskiego kierowcy, a następnie taranował nią tłum zgromadzony na jarmarku bożonarodzeniowym przy placu Breitscheidplatz.	Państwo Islamskie. Tunezyjczyk Anis Amri. Zginął zastrzelony przez policję w Mediolanie.
22 marca 2017 r.	6	49	Westminster Bridge, Londyn, Wielka Brytania	Napastnik wjechał samochodem w tłum ludzi, po czym wysiadł z samochodu i rzucił się z nożem na policjantów.	Khalid Masood
7 kwietnia 2017 r.	5	15	Sztokholm, Szwecja	Napastnik wjechał samochodem w tłum ludzi, po czym wysiadł z samochodu i ostrzelał ludzi.	Rachman Akiłow
3 czerwca 2017 r.	8	48	London Bridge, Londyn, Wielka Brytania	Napastnik wjechał samochodem w tłum ludzi, po czym wysiadł z samochodu i dokonał ataku nożem.	Nieznany
17 sierpnia 2017 r.	14	130	Barcelona, Hiszpania	Kierowca furgonetki wjechał na promenadę Las Ramblas w Barcelonie i taranował ludzi na swojej drodze.	Państwo Islamskie
31 października 2017 r.	8	11	Nowy Jork, Manhattan	Sprawca wjechał furgonetką na ścieżkę rowerową na Manhattanie. W wyniku ataku co najmniej 8 osób zginęło, a kilkanaście zostało rannych	Sajfullo Sajpow

Potrzebę zapobiegania aktom terroryzmu z użyciem samochodów dostrzegła już Warszawa [17]. Lekkie barierki (takie, jak na Nowym Świecie i Krakowskim Przedmieściu) nie zatrzymają nawet samochodu osobowego. Dlatego rozważa się instalację mechanicznych zapór, m.in. na wjazdach na Starym i Nowym Mieście oraz na odcinku Traktu Królewskiego od pl. Zamkowego do ronda de Gaulle'a.

Podsumowanie

Zagrożenie atakami terrorystycznymi w Polsce utrzymywało się przez dłuższy czas na stosunkowo niskim poziomie, według oceny Instytutu Ekonomii i Pokoju na poziomie 0 [4]. Za rok 2016, współczynnik został oceniony na poziomie 0,384 – co oznacza znaczny wzrost zagrożenia. Polska w Unii Europejskiej, z tym współczynnikiem zajmuje 19 miejsce.

Wydaje się, że dotychczas terytorium RP, traktowane było jedynie, jako cel rezerwowo ewentualnych ataków. Chociaż w wielu państwach UE, jak: Francja, Wielka Brytania, Niemcy, występuje podwyższony poziom zagrożenia zamachami terrorystycznymi.

Potencjalnie na terytorium RP działalność terrorystyczna może być prowadzona wobec obywateli innych państw przebywających w Polsce. Ponadto na terenie Polski przebywają osoby z państw i regionów podwyższonego ryzyka atakami. Geograficzne położenie

RP oraz uwarunkowania prawne wynikające z członkostwa w UE, w tym przynależność do strefy Schengen sprawiają, że Polska dla obywateli państw podwyższonego ryzyka atakami, pełni zazwyczaj rolę kraju tranzytowego na drodze do zachodniej i północnej Europy.

Możliwe jest także podejmowanie prób wykorzystania terytorium RP do budowy zaplecza logistycznego w celu prowadzenia zamachów w innych krajach europejskich.

Istnieje jednak realne zagrożenie zamachem ze strony pojedynczych osób, które mogą wykorzystać improwizowane ładunki wybuchowe, domowej roboty, czy chociażby przeprowadzić atak z wykorzystaniem samochodu.

Najczęściej atakowanymi przez terrorystów, są obiekty i środki transportu, do których mają ułatwiony dostęp, ponadto znajdują się tam tłumy ludzi [13, 14], a terroryści zawsze mają na celu spowodowanie jak największej liczby ofiar.

W 2016 r. na świecie, przeprowadzone zostały 64 ataki bez użycia broni palnej, z użyciem samochodów oraz białej broni, których celem było spowodowanie śmierci oraz obrażeń osób.

Wykorzystanie samochodów do przeprowadzenia ataków terrorystycznych, szczególnie w państwach Unii Europejskiej, jest stosowane przez terrorystów coraz częściej, ze względu na łatwiejszy sposób przeprowadzenia tego typu ataku oraz bez angażowania wielu osób oraz dużych nakładów pieniężnych.

Bibliografia:

1. *Berlin lorry attack: What we know*. 24 December 2016, <https://www.bbc.com/news/world-europe-38377428>.
2. Bielecka J., Nowacki G., *Służby specjalne w zwalczaniu zagrożeń terrorystycznych w Polsce i na świecie*, „Autobusy – Technika, Eksploatacja, Systemy Transportowe” 2017, nr 9.
3. *Global Terrorism Database*, <http://www.start.umd.edu/gtd/>. University of Maryland, June 2017.
4. *Global Terrorism Index, Measuring and understanding the impact of terrorism*, Institute for Economics and Peace, November 2017.
5. Hoffman B., *Oblicza terroryzmu*, wyd. Bertelsmann Media, Warszawa 2001, s. 175.

6. <http://edition.cnn.com/2015/01/21/europe/2015-paris-terror-attacks-fast-facts>, 21.01.2015;
7. <http://edition.cnn.com/2015/12/08/europe/2015-paris-terror-attacks-fast-facts>, 08.12.2015.
8. <https://archive.org/details/StockholmAttack2017Ids>, 3 February 2018.
9. <https://edition.cnn.com/2017/10/31/us/new-york-shots-fired/index.html>.
10. <https://www.bbc.com/news/uk-40150689>, 28 June 2017.
11. <https://www.telegraph.co.uk/news/2017/08/17/everything-know-barcelona-terror-attack/>, 18 August 2017.
12. Mullin G., *Bastille day slaughter. When was the 2016 Nice terror attack, how many people were killed or injured and who was Mohamed Lahouaiej-Bouhlel?* 14 July 2017, <https://www.thesun.co.uk/news/3960461/2016-nice-terror-attack-bastille-day-victims-mohamed-lahouaiej-bouhlel/>.
13. Nowacki G., *Wybrane problemy dotyczące infrastruktury transportowej oraz potencjalnych zagrożeń terrorystycznych*. ITS, Transport Samochodowy, 2/2012, s. 44–60.
14. Nowacki G., *Protecting transport sector against terrorist attacks*, „Autobusy – Technika, Eksploatacja, Systemy Transportowe” 2013, nr 3.
15. *Perfekcyjna broń kosząca. Ataki terrorystyczne z wykorzystaniem ciężkich pojazdów były do przewidzenia*. <https://www.pch24.pl/perfekcyjna-bron-koszaca-ataki-terrorystyczne-z-wykorzystaniem-ciezkich-pojazdow-byly-do-przewidzenia-44667.i.html>, 15.07.2016.
16. Piekarski M., *Strategia i taktyka terrorystów*. 15.02.2008, <http://www.konflikty.pl/artikul-czasynajnowsze-546.html>.
17. *Statistical information on terrorism in 2016. National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism*, <https://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2016/272241.htm>, July 2017.
18. Stawecki R., *Miasta mogą chronić pieszych przed atakami terrorystycznymi, 29 sierpnia, 2017 roku*, <http://www.transport-publiczny.pl/wiadomosci/czy-miasta-moga-chronic-pieszych-przed-atakami-terrorystycznymi-56152.html>.
19. *Westminster Terror Attack*, 7 April 2017, <https://www.bbc.com/news/uk-39365569>.

The growth of terrorist attacks with using vehicles

Paper discussed the terrorist threats, including in particular attacks using vehicles. An analysis of terrorist attacks in the field of terrorist strategy and tactics was made, taking into account statistical data from 2016. Data on the number of terrorist attacks, victims and wounded people in the world and in the European Union over the past years were presented, presenting the ranking of the Institute of Economics and Peace. In addition, terrorist attacks with the use of vehicles in the world and the European Union member states were discussed.

Keywords: terrorist attacks, terrorist attacks with the use of vehicles.

Autorzy:

dr hab. inż. **Gabriel Nowacki**, prof. WAT, Wojskowa Akademia Techniczna, Wydział Cybernetyki
 dr hab. inż. **Krzysztof Olejnik**, prof. nadzw. PO – Politechnika Opolska, Wydział Inżynierii Produkcji i Logistyki
 dr **Bartosz Zakrzewski**, adiunkt – Instytut Transportu Samochodowego, Sekcja Informacji Naukowej i Wydawnictw